

E. O.

"Michaił Fiodorowicz Spasskij", A. Ch. Chrgijan, Moskwa 1955; "K. A. Andriejew - wydajuszczyj russkij gieomietr", D. Z. Gordiewskij, Charkow 1955 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 1/2, 422

1956

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Pierwsza z wymienionych książek postawiła sobie za zadanie wykazanie na podstawie materiałów archiwalnych właściwego udziału Łomonosowa w utworzeniu i pracach organizacyjnych Uniwersytetu. Autor polemizuje przy tym z historykami okresu carskiego, którzy umniejszając rolę wielkiego uczonego przypisywali założenie uczelni carycy Elżbiecie i jej faworytowi Szuwałowowi. Autor omawia również postacie pierwszych profesorów uniwersytetu, którzy w dużej części wywodzili się spośród najbliższych uczniów Łomonosowa. Obszerne przypisy przynoszą teksty dokumentów związanych z utworzeniem uczelni.

Druga z książek zajmuje się historią badań naukowych z zakresu fizyki oraz historią prac dydaktycznych w tej dziedzinie w ciągu pierwszego stulecia działalności Uniwersytetu Moskiewskiego. Okres ten związany jest z nazwiskami Strachowa, Dwigubskiego i Spasskiego. Poważną część książki zajmują przypisy, zawierające ankiety personalne wybitnych fizyków, spisy wyposażenia instrumentalnego gabinetów fizycznych, programy nauczania oraz spisy profesorów, wykładowców, doktorów i magistrów fizyki w okresie 1755—1860 wraz z wykazem ich prac naukowych.

E. O.

A. Ch. Chrgijan, *Michaił Fiodorowicz Spasskij*. Izdatielstwo Moskowskiego Uniwersytetu, 1955, s. 52.

D. Z. Gordiewskij, K. A. Andriejew — *wydajuszczij russkij gieometr*. Izdatielstwo Charkowskiego Gosudarstwiennogo Uniwersytetu im. A. M. Gorkogo, Charkow 1955, s. 46.

Uniwersytety radzieckie wydają małe broszury poświęcone krótkim biografom wybitnych uczonych, których działalność związana była z daną uczelnią. Tak więc Uniwersytet Moskiewski wydał ostatnio broszurę o wybitnym geofizyku i klimatologu pierwszej połowy XIX wieku, Spasskim, a Uniwersytet Charkowski — o matematyku z przełomu XIX i XX wieku, Andriejewie. Broszura o Andriejewie zawiera również krótki wybór opinii o pracach uczonego oraz kilka jego listów.

E. O.

W. N. Pipunyrow, *Iwan Pietrowicz Kulibin. Żizń i tworczenstwo*. Gosudarstwiennoje nauczno-techniczeskoje izdatielstwo maszynostroitelnoj literatury, Moskwa 1955, s. 187.

Książka zawiera biografię wybitnego rosyjskiego mechanika-samouka końca XVIII wieku I. P. Kulibina oraz opis najbardziej interesujących obiektów jego technicznej twórczości. Są to przede wszystkim projekty i modele niezwykle śmiałych — jak na owe czasy — mostów, jak również projekty statków rzecznych oraz zegarów.

Materiał książki dotyczący wynalazków Kulibina opiera się na wydanych w roku 1953 przez Archiwum Akademii Nauk ZSRR rękopisach wynalazcy.

E. O.